

Zienswijze met betrekking tot Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor windbeleid en Regionale Energiestrategie (RES) in Gelderland.

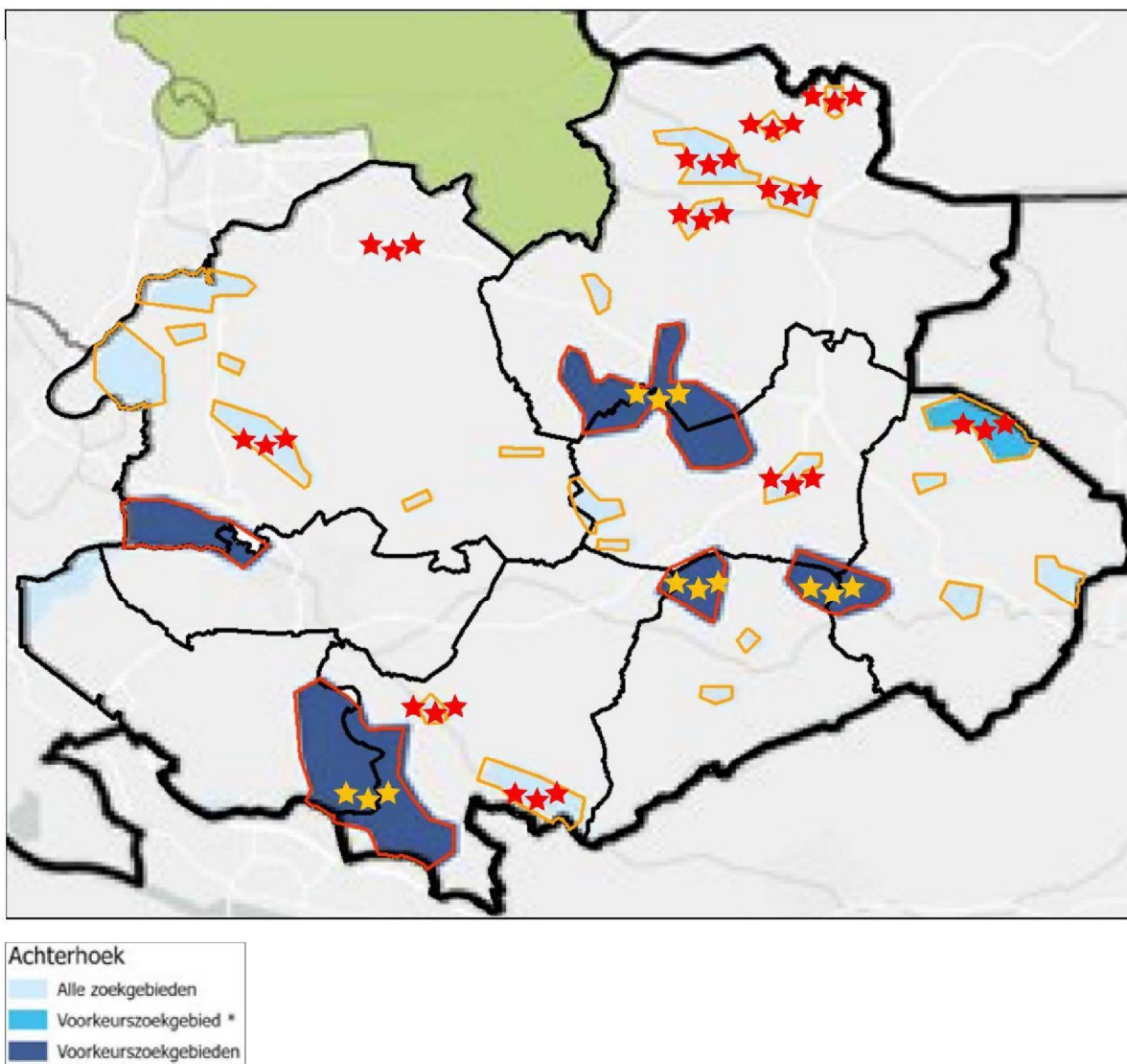
Ingediend door [REDACTED] mede namens de Stichting Windkracht K, belangenbehartiger van bewoners van Zoekgebied K in de gemeenten Berkelland en Oost Gelre. Zie www.windkrachtk.nl

Allereerst wil ik aandacht vragen voor de totstandkoming van de keuze voor zoekgebied K. Als breder dilemma: zoekgebieden zouden alleen aangewezen moeten kunnen worden op basis van objectieve criteria. In het document RES 1.0 Achterhoek worden diverse criteria benoemd, maar dat deze meegewogen zijn is niet beschreven. In bijlage 1 wordt wel de kwaliteit van de zoekgebieden beoordeeld op basis van de criteria hinder, ruimtegebruik, visuele dominantie en impact op natuur en cultuurhistorie. De beoordeling is met sterren weergegeven. Toch blijft onduidelijk waarom uiteindelijk het ene zoekgebied (K) met 3 sterren en met een beleidsmatig aandachtspunt wel is opgenomen als zoekgebied en andere zoekgebieden (gebied ten zuiden van Neede (Avinkstuw), Borculo Noord, gebied ten oosten natuurgebied Needse Achteveld) met 3 sterren en zonder beleidsmatig aandachtspunt niet. Waren dit subjectieve criteria? De vraag rijst of een Raad bij zulke ingrijpende beslissingen nog wel onafhankelijke beslissingen kan nemen. Bij onderzoek is gebleken dat het grootste deel van de raadsleden in de kernen woont, waarbij in de buurt de andere geschikte zoekgebieden liggen. Moeten zoekgebieden dus niet enkel en alleen aangewezen worden op basis van objectieve criteria?

In de NRD wordt het spanningsveld benoemd tussen, enerzijds, het inhoudelijke belang om vanuit een objectieve milieu-analyse een onafhankelijk m.e.r.-proces te doorlopen, en anderzijds, het resultaat van een regionaal bestuurlijk proces. In deze zienswijze wil ik laten zien dat de criteria breder zijn dan alleen een objectieve milieu-analyse (onderzoeksthema). Andere criteria, zoals de locatie van elektra-onderverdeelsstations en burgerparticipatie zouden bijvoorbeeld ook onderdeel moeten zijn. Het proces wordt transparanter als deze criteria benoemd worden en er een waarde aan toegekend wordt.

De criteria, de meesten al beschreven in 'RES 1.0 Achterhoek' en gedeeltelijk ook in 'Plan-MER windbeleid en RES provincie Gelderland', wil ik hier benoemen. Deze criteria worden soms ondersteund met kaarten om direct een beeld te geven met betrekking tot de zoekgebieden in de Achterhoek (*en specifiek zoekgebied K). De locatie van de zoekgebieden zijn overgetrokken vanuit de Plan-MER en hebben dus niet de exacte begrenzing, maar geven wel een juist beeld.

In onderstaande kaart is te zien dat de zoekgebieden met enige onnauwkeurigheid overgetrokken zijn. Ook zijn in deze kaart weergegeven welke zoekgebieden 3 sterren hebben gekregen.



De criteria:

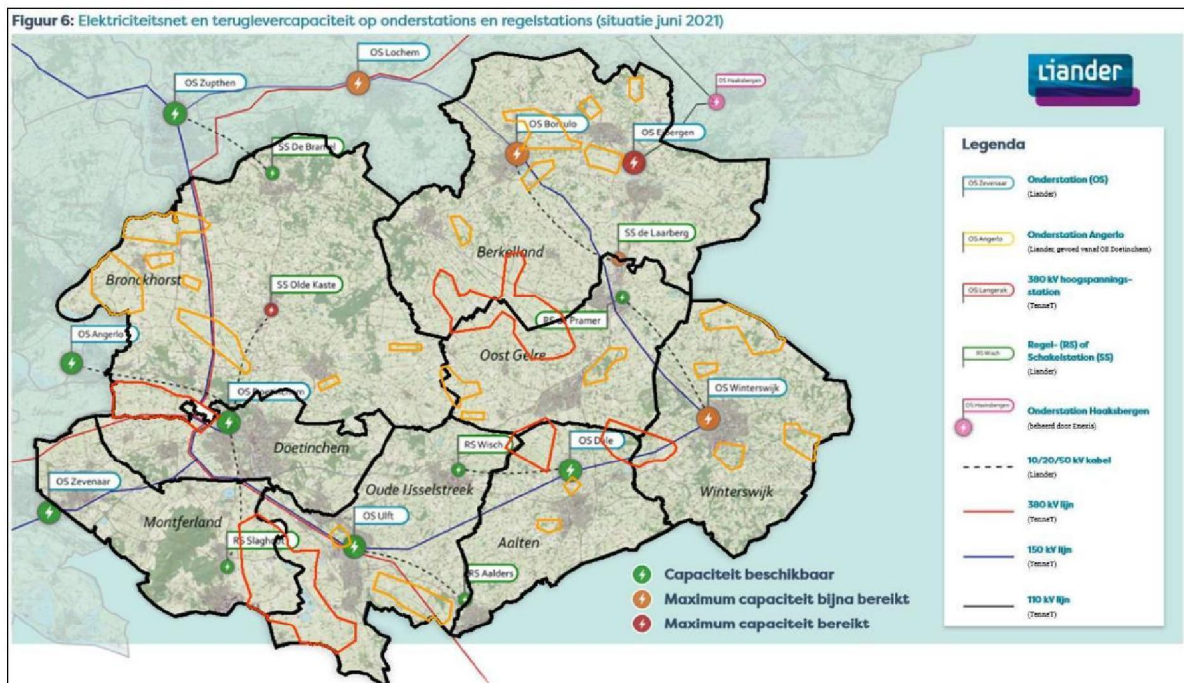
1. Het Achterhoekse elektriciteitsnetwerk (RES 1.0 Achterhoek 6.1)

Systeemefficiëntie is erbij gebaat de volgende ontwerpprincipes aan te houden:

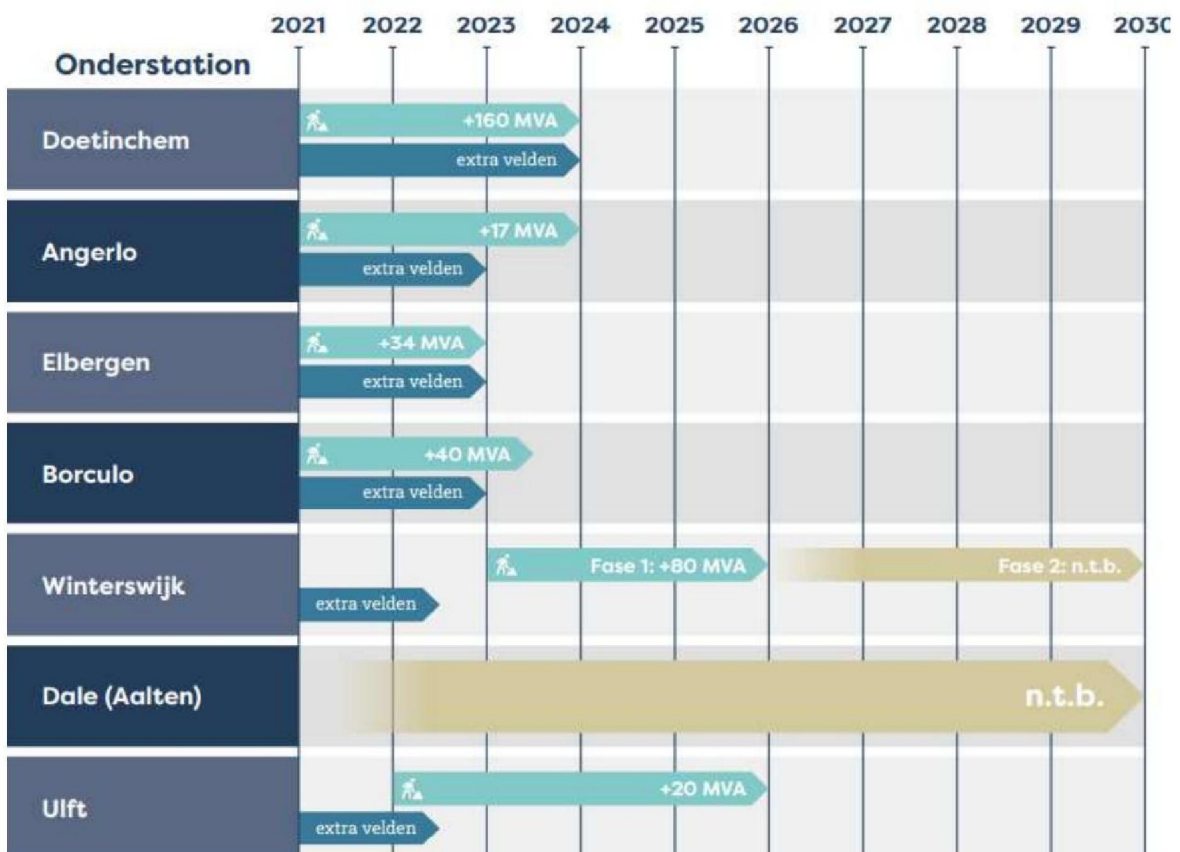
- Benut bestaande en geplande infra optimaal
- Combineer opwek en verbruik
- Combineer zon en wind

Onderzoeksthema: Hoe kan het elektriciteitsnetwerk als uitgangspunt opgenomen worden in de NRD?

*(*Zoals ook in onderstaande kaart te zien, ligt zoekgebied K niet in de buurt van bestaande infra en worden opwek en verbruik niet gecombineerd. De zon-projecten in Berkelland zijn inmiddels op andere locaties gepland.)*



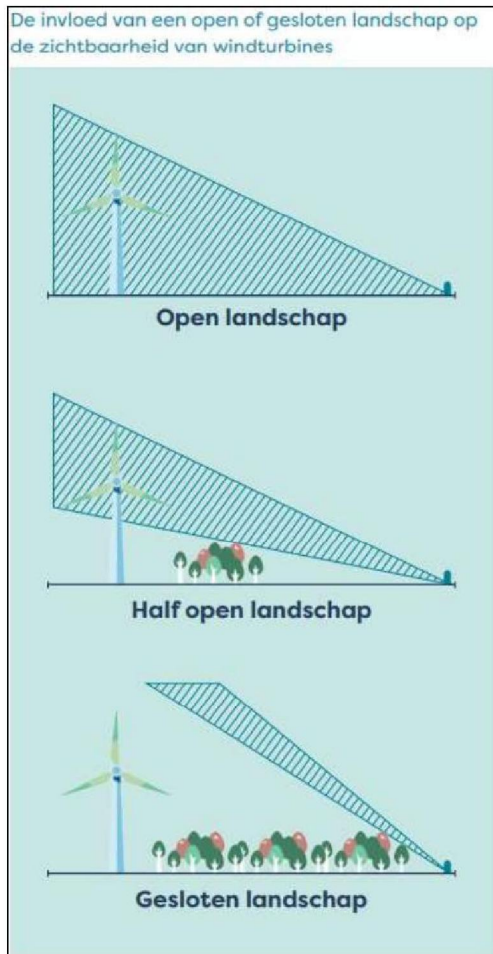
Hierbij moet de volgende planning voor uitbreiding van onderstations in acht worden genomen:



2. Aandachtspunten bij landschappelijke inpassing (RES 1.0 Achterhoek 7.2)

De visuele dominantie is een aandachtspunt.

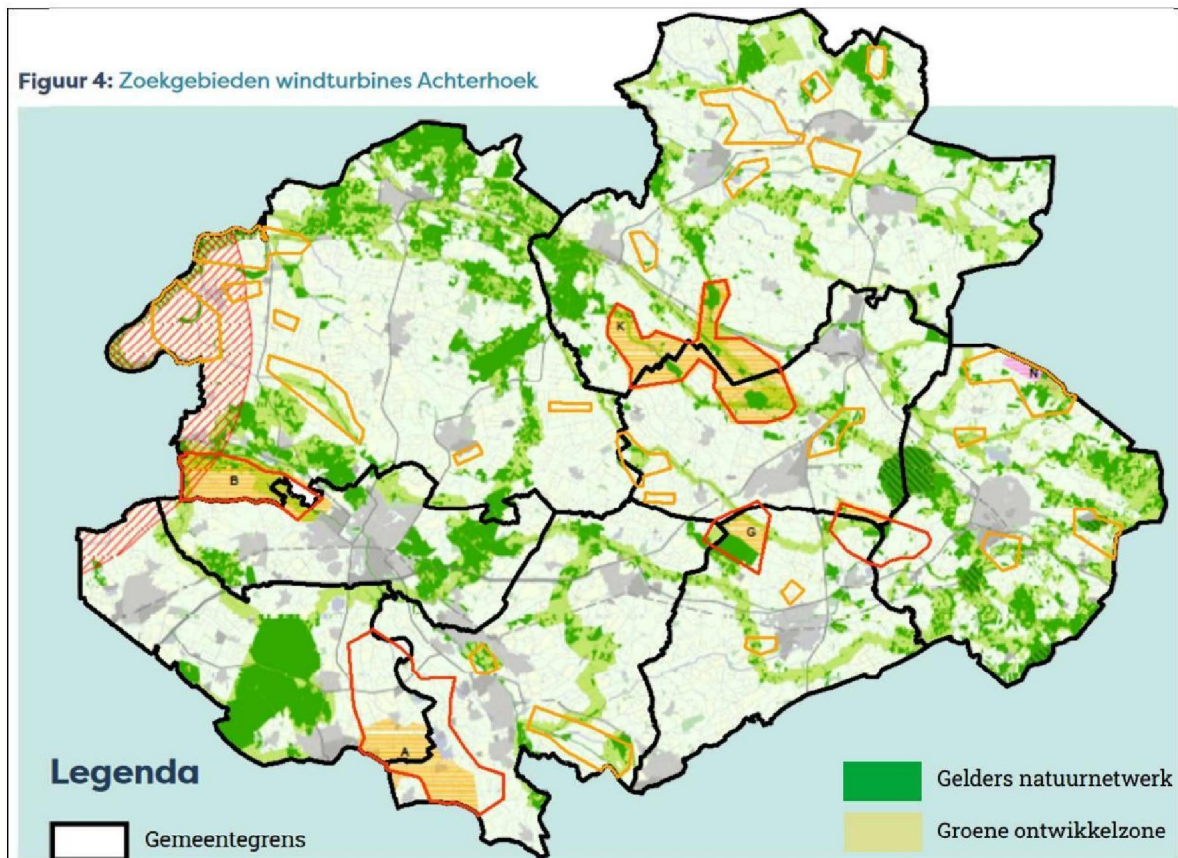
*(*Zoekgebied K is geen gesloten landschap, maar toch aangewezen als zoekgebied voor grote windturbines.)*



3. Gelders Natuurnetwerk (GNN) (RES 1.0 Achterhoek 7.2)

Voor het GNN geldt dat energieopwekking in aangewezen natuurgebieden snel met natuurdoelen conflicteert en binnen de hoofdregels voor GNN niet inpasbaar zijn. In onderstaande kaart zijn de donkergroene vlakken de GNN-gebieden.

(*In zoekgebied K liggen verspreid GNN-gebieden)



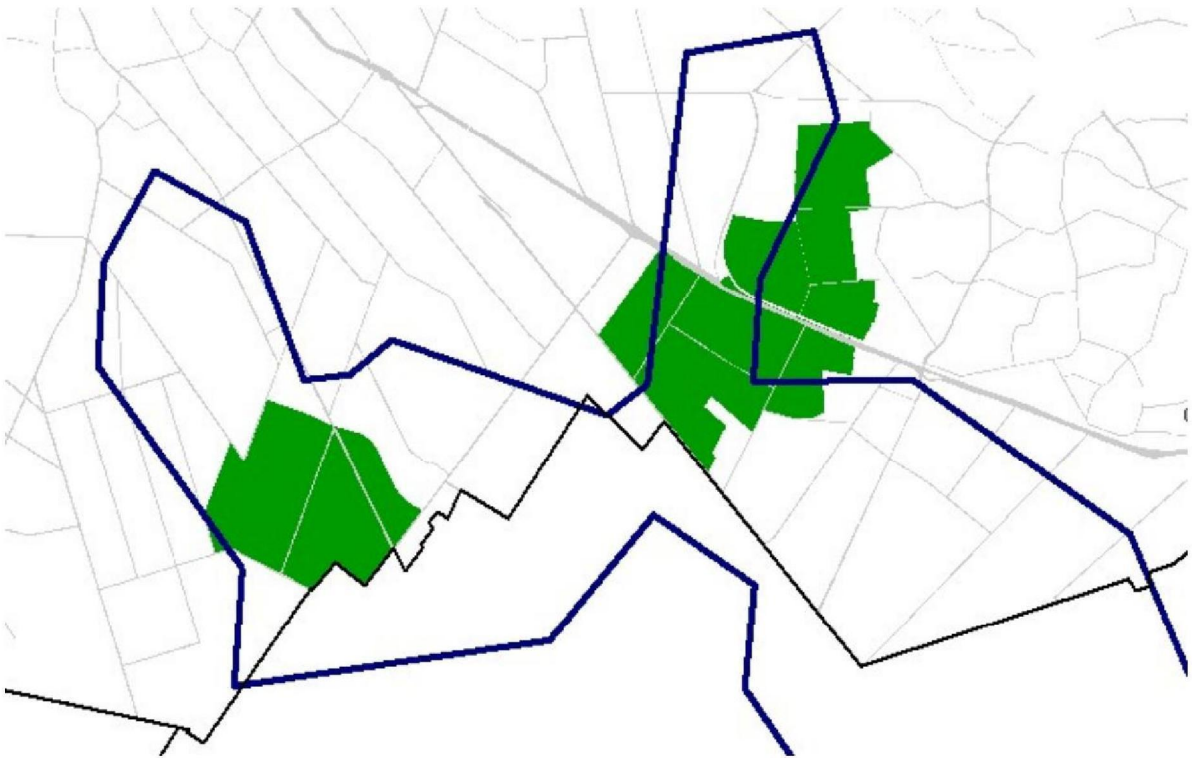
4. Groene ontwikkelingszone (GO) (RES 1.0 Achterhoek 7.2)

In GO-gebieden is versterking van de natuur nodig. Als dit niet mogelijk is of als de samenhang van de GO verloren gaat, dan kan de nieuwe ontwikkeling geen doorgang vinden. In bovenstaande kaart zijn de lichtgroene vlakken de GO-gebieden.

(*In zoekgebied K liggen verspreid GO-gebieden.)

5. Weidevogelgebieden (RES 1.0 Achterhoek 7.2)

In de omgevingsverordening is bepaald dat nieuwe windturbines en nieuwe zonnenvelden niet zijn toegestaan binnen Weidevogelgebieden. Opvallend is dat in het bestemmingsplan 'Buitengebied Berkelland 2012' de volgende weidevogels- en ganzengebieden opgenomen waren:



Dit bestemmingsplan is door de Raad van State vernietigd. In het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied Berkelland 2020' zijn deze weidevogels- en ganzengebieden verwijderd. Dit gebeurde op basis van de nieuwe Omgevingsverordening van de Provincie. Antwoord van de Provincie hierop was: "Gelet op het belang van de Energietransitie, moet nagegaan worden of de mogelijkheid bestaat om weidevogelgebieden te kunnen combineren met windenergie. Daarom is het weidevogelgebied, voor nu, uit de kaart van de Omgevingsverordening verwijderd."

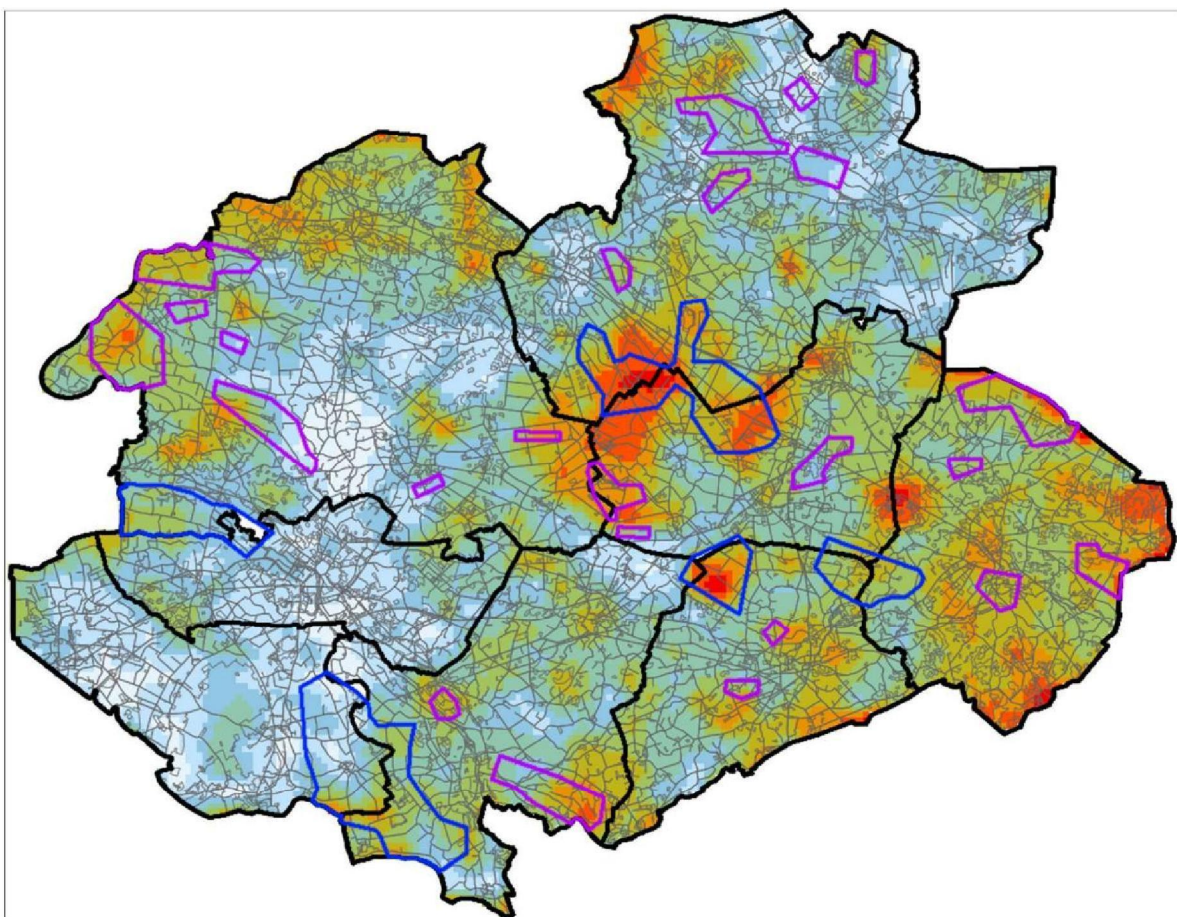
Dilemma: Is het geoorloofd om weidevogelgebieden uit de provinciale verordening te verwijderen, zodat windturbines mogelijk worden?

Missend onderzoeksthema: Het SOVON heeft een broedvogel-gevoeligheidskaart voor windturbines opgesteld. Het is van belang dat deze ook als uitgangspunt opgenomen wordt in de NRD (zie ook punt 6 Vleermuizen; NIEWOHL)

<https://www.sovon.nl/onderzoek/onderzoeksthemas/energietransitie/windenergie-gevoeligheidskaart>

Hieronder de broedvogel-gevoeligheidskaart van de Achterhoek met daarop de zoekgebieden geprojecteerd.

(*Op basis hiervan valt (het grootste deel van) zoekgebied K af als mogelijk zoekgebied.)



6. Vleermuizen

Missend onderzoeksthema: het akkoord over NIEWHOL, NatuurInclusieve Energietransitie Wind en Hoogspanning Op Land, of zolang nog in het voortraject: 'het bouwstenendocument', moet als uitgangspunt opgenomen worden in de NRD ten aanzien van de bescherming van vogelsoorten en vleermuizen. Voor een zorgvuldige locatiekeuze van windparken kan gebruik worden gemaakt van de 'gevoeligheidskaart' voor vogels (zie punt 5 Weidevogelgebieden) en inzichten in de verspreiding van vleermuizen in relatie tot locatiekeuze voor windparken. Deze laatste komt binnenkort beschikbaar.

<https://www.regionale-energiestrategie.nl/bibliotheek/ruimtegebruik/res+natuur/1888743.aspx>

<https://www.zoogdiervereniging.nl/wat-we-doen/bijzondere-themas/effecten-van-windturbines-op-vleermuizen>

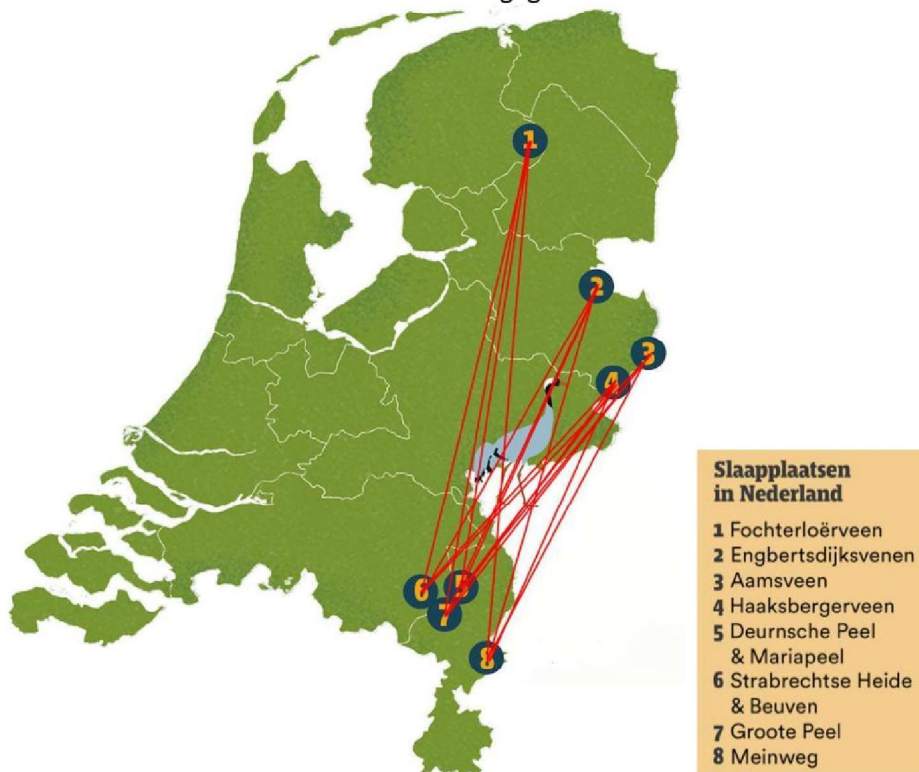
7. Kraanvogels

De kraanvogel is een inheemse diersoort die beschermd is op grond van de Europese Vogelrichtlijn. Op de website van Staatsbosbeheer is de trekroute en slaapplekken van kraanvogels in Nederland te zien. Op basis van dit criterium moet afgevraagd worden of windturbines wel geschikt zijn in de Achterhoek. Een mogelijkheid is om de windturbines stil te zetten tijdens de voorjaars- en najaarstrek tussen half oktober en half december en eind februari en begin maart.

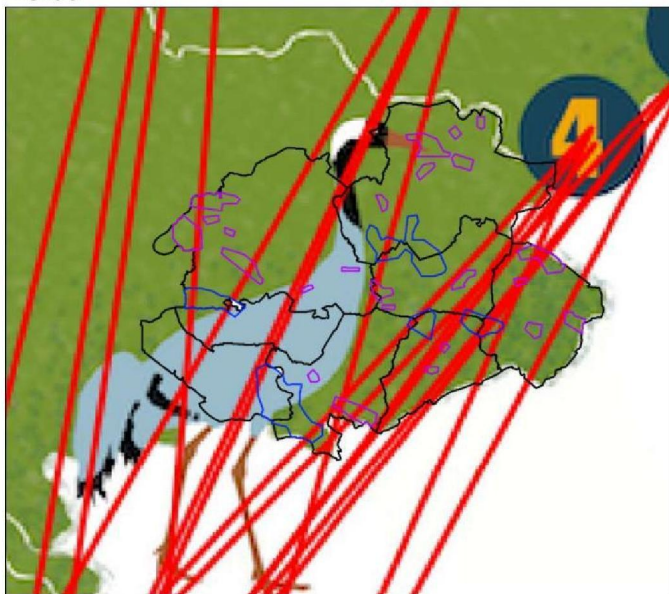
Missend onderzoeksthema: Het is van belang om de trekroute van kraanvogels als uitgangspunt op te nemen in de NRD.

<https://www.staatsbosbeheer.nl/wat-we-doen/natuurverhalen/2021/11/kraanvogels>

Hieronder een kaart met de slaapplaatsen van kraanvogels in Nederland. De trekroute is van Spanje naar Scandinavië en passeert het oosten van Nederland. Met de verbinding tussen de slaapplaatsen wordt de bandbreedte van deze trek weergegeven.



In de detailkaart hieronder is te zien dat de volledige Achterhoek bij de kraanvogeltrek aangedaan wordt.

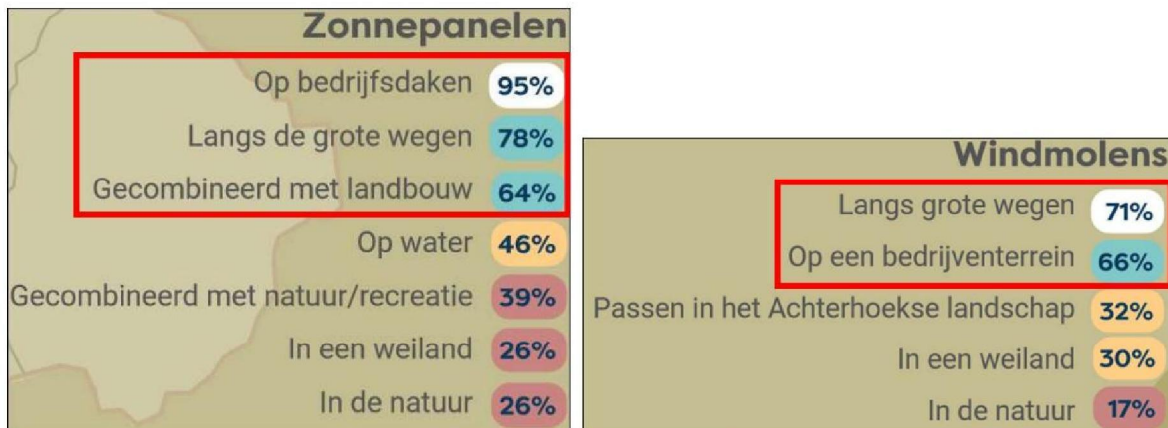


In de bijlage een filmpje van een groep kraanvogels die over zoekgebied K trekt (februari 2021).

8. Participatie van inwoners (RES 1.0 Achterhoek 11.2)

Dilemma: kan participatie van inwoners verankerd worden in het windenergiebeleid?

Om Achterhoekers te betrekken bij de energie-opgave is van 1 t/m 21 maart 2021 een grootschalige online peiling uitgezet door de RES Achterhoek, de Swipocratie. Maar liefst 3258 respondenten gaven hun mening over duurzame energie in de Achterhoek. Dit zijn een deel van de uitkomsten:



Kunnen de uitkomsten van een enquête zomaar terzijde geschoven worden? Wordt er alleen gehoor gegeven aan de mening van de burger als deze in lijn ligt met die van de overheid? Worden enquêtes en 'participatie-avonden' alleen gehouden om een vinkje te kunnen zetten bij het proces-onderdeel en is er pas een intentie om er iets mee te doen als de uitkomst overeenkomt met het beleid van de bestuurder?

Missend onderzoeksthema: Kan aan de uitkomst van deze enquête, andere enquêtes en participatiesessies een waarde toegekend worden?

9. Stil gebied

Dilemma: Het toegestane geluidsniveau zou gerelateerd moeten worden aan het omgevingsgeluid. Zo is zoekgebied K een stil gebied. Het is geen aangewezen stiltegebied, maar volgens de rechtbank hoeft niet per se sprake te zijn van een stiltegebied om strengere geluidsnormen te kunnen vaststellen:

<https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/rechter-dwingt-schagen-windmolen-polder-s-nachts-uit-te-zetten>

Het geluid van windturbines zal in een stil gebied veel meer impact op de bewoners hebben dan in een gebied met meer achtergrondgeluid, zoals langs grote wegen.

Missend onderzoeksthema: heeft de impact van geluid verband met de hoeveelheid achtergrondgeluid?